

Izhaja vsak dan

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Cene oglaševanja 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasillo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Jubilej nadvojvode Rajnerja.

DUNAJ, 13. Cesar je obiskal ob eni uri popoldne nadvojvodo Rajnerja. Zadržal se je pri njem tri četrt ure, ter mu je čestital k jubileju prigodom šestdesetletne vojaške službe. Že predpopoldne je jubilarju izročil generalni po-bočnik grof Paar cesarjevo ročno pismo.

Nove volitve na Japonskem.

TOKIO, 13. Reuterjeva pisarna: Nove volitve za državni zbor se bodo vršile 1. marca 1904. (Po včerajšnji brzojavni vesti je vlada razpustila državni zbor, ker isti ni hotel preklicati pčitanja proti vladi radi prestolnega govora. Op. uredn.)

Protestni shod radi dogodkov v Inomostu.

ZADER, 13. Obdržaval se je mnogoštevilno obiskani protestni shod radi dogodkov v Inomostu. Bila je sprejeta resolucija, v kateri se poziva vlado, da čimprej vstanovi italijansko vsenčilišče v Trstu.

Nesreča na železnici.

MADRID, 13. Pri Cordovi v pokrajini Andaluziji je skočil zaradi sesedenja zemlje železnični vlak s tira, pri čemur je bilo 14 ljudi ubitih in mnogo drugih težko ranjenih.

Po odloženju državnega zbora.

Dne 10. t. m. je imel naš bolni parlament svoj zadnji sestanek pred božičnimi prazniki. Predsednik je naznanil poslancem, da jih o dnevu prihodnje seje obvesti pisemnim putem, to je, zasedanje odloženo.

Vseobča sožba je taka, da se pred velikimi prazniki niso poslanci še vsikdar razšli tako žalostno. Saj je bilo vsidar bojov in nasprotstva v tem parlamentu, ali ob razstanku so vsikdar prišli do veljave prijateljske forme, a predsednik je imel za poslance vsikdar primerno uljudno voščilo. To pot je predsednik sicer običajno voščilo »vesele praznike« zamrznilo v grlu in gospodje zastopnikov narodov so se razšli hladno, brez pojavov medsebojnega prijateljstva — ledeno mrzlo: prava olke nežnosnih odnošajev. Ni čudo: razšli so se iz popolnoma brezuspešnega zasedanja in brez vsake nade za bodočnost. Praznota za njimi, praznota pred njimi. Kaj bi prihodnja seja, tega ne ve nihče, menda niti g. Koerber sam ne; to pa vedo vsi, da je prihodnje zasedanje istotako brezupno,

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

V.

(71)

Dvojno snidenje.

Stara dama, ki je bila tako zgodaj po koncu, je bila markiza d'Aiglemont, mati gospe de Saint-Héreen, lastnice lepega hotela. Markiza se je bila hčeri na ljubo odrekla vsemu; dala ji je bila vse imetje, izgovorivši si samo dosmrtno penzijo. Grofica Milica de Saint-Héreen je bila najmlajši otrok gospe d'Aiglemont. Markiza je vse žrtvovala, da jo omoži z dedičem jedne najsvetlejših francoskih rodbin. Nič ni bilo naravnost: zaporedoma je bila izgubila dva sina; jeden, Gustav marki d'Aiglemont, je bil umrl za kolero; Drugi, Abel, je bil padel pred Konstantino. Gustav je zapustil otroke in vdovo. Toda precej mlada ljubezen, ki jo je gojila gospa d'Aiglemont za svoja sinova, je prehajajoča na vnuko, postajala še slabjša. Nasproti mladi gospe d'Aiglemont se je vedla uljudno; toda držala se je plit-

kakor je bilo sedanje, ako se ne najdejo poti in sredstva, da se zlomi nebrzdana gospodstvaželnost Nemcev in njihova narodna oholost in objestnost.

Dokler se to ne zgodi: lasciate ogni speranza! Čitajte le članek v »Neue Freie Presse«, ki ga posveča ravnokar odloženemu zasedanju! Meni, da Nemci ne zahtevajo nič drugega, nego »nepriistransko upravo«. Češki resortni ministri pa da bi bili negativni tega!! Torej z drugimi besedami: če se hoče, da bodo Nemci smatrali upravo za nepristransko, morajo biti vsi ministri Nemci! Kako dobri, zmerni, spravoljubni so ti Nemci, ker ne zahtevajo — nič drugega!

Potem vabi nujno Poljake, naj bi pomagali Nemcem dušiti Čeha, in se jezi, ker Poljaki — da si govora vedno, da tako ne more iti dalje — nočejo priti z nobenim realopolitičnim predlogom! V plemenitosti svoje blage duše predlaga nemško-židovski list nekako politiko kazni nasproti Čehom. Ta politika kaznovanja naj bi se izvajala tako-le: Iz proračunskega provizorija, določenega na podlagi § 14, naj se izbrišejo razne postavke, določene za Česko. Dalje naj vlada ne izpolnjuje cesarske naredbe za pobiranje deželnih doklad na Češkem, kar bi spravilo avtonomno upravo v največjo zadrego.

Politiko izstradovanja nasproti nemškemu narodom bi hoteli ti sinovi nemškega — edelvolka!! Nič pravice, nič pravičnega uvaževanja kulturnih in gospodarskih potreb ter zakonitih narodnih aspiracij. Šiba — to je vse, kar znajo nuditi ti Nemci drugim narodom. In ker Koerber vendar ne more vsega, kar bi njegovi Nemci hoteli, mu prihaja rečeno nemško glasilo s trpkim očitanjem, češ, da se (Koerber namreč) ne more odločiti niti za politiko zbadljajev, kamo-li da bi se mogel odločiti za politiko udarcev s kopitom!! Ali ste čuli?! Ali so plemeniti, ali so pravični, ali so svobodoljubni! Udarce s kopiti priporočajo za rešenje avstrijskega problema ti favoriti vseh vlad in vseh močnih krogov! Kdor se ne pokori, dobi s kopitom po glavi! Nadutost, oholost in objestnost nemških politikov zadobiva že oblike — olaznosti. Ali skozi vse to očitanje na adresu Koerberjevo prodira vendar želja, naj Koerber — ostane! Češ: Nemci ne morejo pokladati svoje usode v roke drugih »nejasnih politikov«.

Zaključuje pravi »Neue Freie Presse« da hoče vlada brzkone prirediti še en poskus za saniranje odnošajev. Ali potem da bo jasno, kje so zmagovaleci in kje premagani! Vsi da govore sicer, da tako ne more iti dalje, ali potem da bo trebalo dati jasnega odgovora, kako da mora iti dalje!

S politiko »udarcev s kopitom« — to

vega čustva, ki nam ga predpisujeta dobri ton in dostojnost, da je kažemo nasproti svojim sorodnikom. Ker je bilo imetje umrlih otrok povsem urejeno, je bila določila za svojo ljubljeno Milico svoje prihranke in zasebno imetje. Že izza detinstva lepa in čarobna Milica je bila gospe d'Aiglemont vedno predmet večje, družinskih materam prirojene ali nesamovoljne ljubezni; usodepolne simpatije, ki se dozdevajo nerazločljive, ki pa jih vedo opazovalci prav dobro tolmačiti. Milica krasni stas, zvonki glas tega ljubljene otroka, njeno vedenje, njena hoja, obraz in kretnje, vse je vzbujalo v markizi najgloblje srčno ganotje, ki more oživljati, pretresati ali očarati materino srce. Vir njene sedanjega, bodočega in minolega življenja je bil v srečo te mlade žene, kamor je bila položila vse svoje zaklade. Srečno je bila preživela Milica četrto starejših otrok. Gospa d'Aiglemont je bila, po mnenju ljudi iz visokih krogov, izgubila v resnici na najnevarnejši način krasno hčer, katere usoda je bila skoraj neznana, in komaj pet let stari deček, ki je bil iztrgan po grozni nesreči. Nedvomno je videla markiza predpomen neba v spoštovanju, ki je je očitno imela usoda do hčerke njenega srca; hranila je torej svojim,

se umeje. Mi pa pravimo: in vendar ne pojde! S kopitom puške se narodi ne bodo več dajali vladati od nikogar in ne v imenu katerega si bode patriotizma. Če torej ostane tudi moč nemške blaznosti v parlamentu, če se odločilni krogi ne odločijo za kako radikalno sredstvo, ki izdere tej blaznosti strupeno želo: potem moremo izjaviti že danes, da se tudi prihodnje zasedanje državnega zbora zaključuje z istim žalostnim — neuspehom, kakor se je sedanje. Jedna jedina pot je do ozdravljenja: če odločilni krogi res hočejo ozdraviti politične razmere v Avstriji, morajo ozdraviti najprej Nemce od blaznega domnevanja, da

so oni gospodarji v državi in da niso lažjavljani, kakor so vsi drugi! Nemce treba poučiti, da so zakoni ustvarjeni za vse in dobroče ustave namenjene vsem! Z lepo ali z grdo: do tega spoznanja treba dovesti Nemce. Popred ne more biti niti govora o saniranju političnega življenja v Avstriji! Takov pouk je dala ravnokar žalostno zaključeno sedanje zasedanje!

En pojav pa je bil vendar ob zaključku tega zasedanja, ki nam je donesel nekako za-doščenje. Bil je to nastop govornika socialno-demokratske stranke — za narodno avtonomijo!

O položaju v Makedoniji.

Predavanje gosp. P. Orlovca (ruskega časnika in borilca za svobodo Makedoncev) po občnem zboru političnega društva „Edinost“ dne 8. decembra 1903. pri sv. Ivanu.

Začela se je zima. Boj robov s svojimi nasilniki je začelo vtihtiti. Ta čas sem porabil, da sem odpotoval s svojim prijateljem v Evropo, da bi poiškal dobrih ljudi, katerih srce bi bilo sposobno da se odzove na stok in jok umirajočih ljudi. Pripeljala sva se semkaj, ker sva sklenila začeti svoje — delo od tukaj radi tega, ker sva vedela, da tu najdeva prijateljev naših. Gospa Jenkova bila je v Bolgariji in je na svoje lastne oči videla tisoče nesrečnih ljudi, ki so ostali brez strehe in hrane. Ona je govorila z njimi in je mnogo izvedela od njih. To je olajšalo moje naloge. Ne bom ponavljal te resnice, katera vam je bila povedana pred menoj, samo dopolnim jo na podlagi mojih osebnih opazovanj.

Nekoliko zgodovine! Borba Makedoncev se vleče nad sto let. 1821. l. je bila Srbija že svobodna dežela. Toda vse ostale narodnosti balkanskega poluotoka so se nahajale še pod turškim jarmom. Poskušali so se vzdigniti še h koncu 18. stoletja; pa bilo jih je malo. Ni se jim posrečilo. Zatorej ni vredno, da bi govorili o njih. Vstaja balkanskih narodov v večji meri se začela z l. 1821. Izgled osvobodjenja Srbije je kakor nalašč vspodbudil ostale narodnosti. In glej: 1821. l. so se Grška, Makedonija in Romunija končno zjediniše v občno soglasje. Na čelo vstaje se je postavil neki Ipsilanti, bivši častnik v ruski službi, Grk po pokolenju. On je sestavil plan za ustajo. Sklenjeno je bilo, zapričeti z ustajo v Romuniji, od koder bi se morala počivši razširjati po Bolgariji, potem po Makedoniji in Grški. Treba je omeniti, da se je mislilo začeti znajo ravno v Romuniji, razširjenje pak na jug bi se bilo

moralo izvršiti takoj, ni ob enem objeti vse balkanske dežele. V tem času so stali na čelu organizacije, ki se je grupirala v Romuniji: Giorgij Olimpius; načelniki Bolgarov v Romuniji, Sava Kamenar, Aleks., proglašen bolgarskim kraljem, in vojvode Hadži Genčo in Hadži Prodan (Srb); načelnik Romunov Teodor Vladimirecev, poročnik v ruski službi. Vseh ustašev se je štelo takrat okoli 8.000 mož, med katerimi je bilo skoro okoli tisoč mož Grkov, ostali so bili Romuni, Srbi in Bolgari, katerih poslednjih je bilo 4.000. Srbi so se tukaj poštevati samo kakor boritelji za idejo, kajti oni sami se že bili svobodni. Sava Kamenar, ki je bil sestavil plan ustaje v Bolgariji, je rekel da more Bolgarija dati do 40.000 ustašev. V Evropi so si v tem času zelo krivo predstavljali narode balkanskega poluotoka in mnenje Evrope je bilo tedaj to, da na tem poluotoku žive samo Grki. No, Ipsilanti si je zmisli svoj plan. Njemu je šlo samo za eno: osvoboditi Grsko! In sklenil je pridobiti svobodo Grške s pomočjo tujih rok, tuje krvi. Nikakor pa ni skrbel na usodo onih narodov, s katerih pomočjo bi on mogel izvojevati svobodo svoji domovini. Da bo borba Grške uspešna bilo je treba odtegniti glavne sile Turške kam drugam. Zato je Ipsilanti sklenil vzdigniti vstajo v Romuniji in v tem času, ko bi vse azijske turške vojske bile zbrane na mestu vstaje, bi prenesel vstajo naravnost v Grško in bi vse ostalo prepuštil usodi. Na ta način bi Grška najlažje dosegla svoj cilj. Seveda je Ipsilanti držal ta plan v tajni. Bruhnila je vstaja 1821. leta. Romunski teritorij je postal začasna arena krvavih dogodkov. Tu so razviti igro Ipsilan-

nastajal zoper te preroke splošen hrup, in od vseh strani so na Milico kar deževala hvalisanja.

V tem oziru je treba biti pravičen nasproti gospe de Saint-Héreen, je dejala neka mlada žena. »Gospa d'Aiglemont stanuje čudovito dobro; na razpolago ima voz in zahaja lahko, kakor prej, mej svet.«

Izvezemsi v laško opero, je odvrnil šepetaje star lizun, jeden onih ljudi, ki menijo, da je umestno obsipavati prijatelje z epigrami, da s tem kažemo svojo neodvisnost. »Stara dama ne ljubi drugega, nego godbo, in igra svojemu razvajanemu otroku čudovite stvari. Svoj čas se je bila izborna umela na glazbo! Ker se pa mladi metulji vedno trgajo za grofičino ložo, in ker bi bila tam majhni csebi, o kateri se že govori, da je velika koketka, nadležna, ne zahaja v boga mati nikoli v laško opero.«

Gospa de Saint-Héreen, je dodalo ženato dekle. »Ima za svojo mater divne soareje ter salon, kamor zahaja ves Pariz.«

Salon, v katerem nihče ne uvažu je markize, je odgovoril lizun.

Res je, da gospa d'Aiglemont ni nikoli sama, je rekel gizdalin, ki je potegoval vedno z mladimi damami.

(Pride še.)

tija. Ne da bi bilo prsko ni do ene pravilne bitke, so njegove čete begale iz kraja na kraj, omejevali se povsodi na mala streljanja sem in tja, s tem so zvalili vse turške vojske v Romunijo. Turki so napolnili vso Romunijo. Bolgarski vojvodi so zahtevali, da se vstaja prenese na bolgarski in makedonski teritorij. Ipsilanti pa se izogibal z različnimi izgovori. Videči tako izogibanje, so Sava, Aleksander in drugi sklenili delati samostojno. V ta čas, kakor sem že omenilo, se je bojevalo na romunskem teritoriju 7.000 Bolgarov, Srbov in Rumunov. Za prevožajo teh sil na bolgarski teritorij je neki Paukovič iz Sistova ponudil 70 čolnov; Ipsilanti pa, zvedši o tem predlogu, je izdal Paukoviča Turkom, kateri so tega poslednjega obesili! Plan Ipsilanti je sta mogla razdreti dva moza: Sava Kamenar in Aleksander. Zato je sklenil Ipsilanti, da se, naj stane kolikor hoče, iznebi teh dveh. Delal se, je Ipsilanti, kakor da soglašal z njiju namero; povabil je k sebi Savo Kamenara in Aleksandra, za končno sporazumljenje glede dneva vstaje na mestu sedanje Bolgarije in Makedonije. Sava Kamenar se je odzval povabilu in je bil ob tej priliki po izdajalski ubit. Aleksander pa je v lastni mu opreznosti sumel in ni šel k Ipsilanti. Ipsilanti pa je vendar pozneje našel priliko, da ga je izdal Turkom. Ko se je na ta način Ipsilanti iznebil svojih dveh sovražnikov, je prenesel vstajo na Grško. Bolgari, kateri so bili ostali brez svojih glavnih vodij, niso vedeli, kaj bi storili in so ostali deloma v Romuniji, deloma so se pridružili Ipsilanti in šli z njim na Grško. S' kako simpatijo so se vedli v ta čas do Grkov Bolgari in Srbi, priča dejstvo, da se je v Grški osnoval cel ogromen kavalerijski polk, sestavljen izključno iz Bolgarov in Srbov, katerim je bil na čelu bolgarski vojvoda Hadži Hristo. Ipsilanti je osvobodil Grško, Bolgarija, Srbija, in Romunija pa so ostale v prejšnjem robstvu. Leta 1866. se je vnela vstaja v Kritu. Ob enem s Kritom se je vzdignila zapadna Makedonija, katere centrom je bil Bitolj. Grški metropolit Benedikt je pa izdal Turkom makedonske in bolgarske vodje, kateri so se mu bili zaupali. Bolgarijo z Makedonijo je pa zopet zadel nevišeh. Končno so se osvobodili Romunija in Bolgarija l. 1865. ostala je še — še Makedonija. Ideja osvoboditve pa še ni bila opuščena. Vstaja, ki je bruhnila l. 1895., se še nadaljuje. Grška pa, za katero je bilo prelite toliko bolgarske in makedonske krvi, se vede ob sedanji vstaji na najgrši način proti makedonskim ustašem. Dosti je, ako povemo, da se je v minolem letu v Atenski tolpa norčevala iz aretiranih ustašev, umirajočih od glada. To je kratka zgodovina Makedonije po grškem zgodovinarju Trikupisu in Filmonu in drugim. Nočem preveč utrujati milih poslušalcev s pripovedavanjem dolge zgodovine svojega potovanja po Makedoniji s četami. Pohod je bil ustrudljiv in nevaren. Ne gre pa za to, marveč namen moj je bil ta, da se osebno prepričam o tem, kar vse sem čital po novinah. Ko sem kakor priprosto četnik prebil kak mesec dni v tej nesrečni deželi, sem razvidel, da za njene prebivalce ostajeta, samo dva izhoda: smrt ali pa svoboda! Da ne bom praznobe-seden, Vam naštejem nekoliko primerov turškega nasilja. Nekega dne, ko smo se mudili v selu Banskó, katero se nahaja v Makedoniji, je došlo v našo izbo nekoliko žensk s pritožbami proti Turkom.

— Ivan Kolčakov ni imel nikoli orožja — je govorila ena izmed njih. Starček še celo niti v besedah ni bil udeležen na vstaji! Ali trpeti mora ta človek samo zato, ker Turki mislijo, da ima morda — denarja! Pred dvema tednoma je turški pristav ujel enega naših vaščanov in mu velel: Povej, da ima Kolčakov puško!

— Kako bi mogel to povedati, ko ne vem?! — je govoril vaščan. Saj je Kolčakov miren starček! — Na to so Turki jeli onega vaščana mučiti in so ga prisili v krivo izjavo. Po tem je pristav prišel k Kolčakovu in mu objavil, da se mu je povedalo, da on (Kolčakov) napravi zalogo orožja. »Daj mi«, je govoril, »50 lire (okolu 500 gold.), »potem te pustim svobodnega!« — Ves teden je pridiral starčka v ječi in končno mu je še izbral denar. Ta čas so onega pristava predstavili drugam, a novi pristav je zopet zahteval 50 lir!

Druga ženska je tožila, da so Turki aretirali njenega 12-letnega sina zato, ker so ga na polju zasačili s krajcem kruha. Dolžili so ga, da je nesel ta kruh ustašem in so zahtevali odkupa, sicer da ga ne izpustil iz ječe!

Z drugimi ženskami sti prišli k nam v izbo tudi dve učiteljici iz enega iz sosednjih sel. Mede je zelo vabilo, da bi se pogovoril z njimajin ju izprašal o njunem položaju in o stopinji njih odvisnosti od turških oblasti.

— Ali se Turki kaj brigajo za pouk? — sem vprašal eno od njih, ki je bila še popolnoma mlado dekle.

— Ne — je odgovorila. — Zato pa so v taki meri predrzni in nesramni, da ne moreš vršiti svoje naloge. Vrši se pouk. Sredi ure prihaja v razred nekoliko vojakov, ki posedejo. Prihajajo naravnost radi tega, da bi (da se tako izrazim) za nami hodili. To zasledovanje obstoji v tem, da nam migajo z očmi, da nam delajo surove in podle opazke in nam stavljajo najneiznejše ponudbe. V takih slučajih se dogaja pogostoma, da moraš razred razpustiti in bežati. Da se vstavljajo pod oknom, temu smo že privajene. Odpirajo okno in začenejo isto historijo, ni jih sram in nimajo vsmiljenja do nas. Ena mojih prijateljic je bila poskusila pritožiti se enemu policijskih častnikov, ali iz tega ni bilo nič. V dopolnjenje vsega tega jej je oficir rekel skoraj ravno to, kar vojaki in šel še dalje — — — Žalostno je povesila glavo. Meni se je krčilo srce. In res, kaj jo je čakalo v bodočnosti to vboje revico, ki se je posvetila službi v prid svojemu zatiranemu narodu?!

Mislil sem si, da se čez nekoliko dni pomorno razvije sestava obče vstaje. Prelivajo se reke krvi, hiše in sela gorijo, tisočerni jok in stok napolnjuje zrak. Vstaši začno biti Turke, Turki začno požigati sela. Poablstvo, muke, smrt pričakuje že v naprej to deklico. In nehoté sem jej stavljal vprašanje: Se-li ne boji te vstaje? — Boljši je že sam konec, nego tako življenje — mi je odgovorila.

Zvečer smo izvedeli, da so Turki srečali blizu neke krčme pet mož z moko, katero so prodajali. Na zahtevo, naj pokažejo pasporte, se je pokazalo, da sta dva seljaka pasport pozabila doma. Turki so jih aretirali, krčmarja so pa stegli, da je bil na pol mrtvev in so mu odrezali trepalnice, zato, ker so kmetje prodajali moko poleg njegove hiše.

— Zakaj se ne pritožite viši turški oblasti? — sem vpraševal vsakikrat, slišal pa vedno eden in isti odgovor:

— Kaj pa misliš, gospod? Potem bi bilo še hušje! Kdor se pritožuje, tega aretirajo in v najboljšem slučaju se nevmisljeno mašujejo nad njim. Mi se uradnikov bojimo bolj, nego vojske in bašibozukov.

Nekoč sem bil šel v kuhinjo. Tam okolu ognja so sedeli otroci in njih brezskrbni smeh se mi je zdel v rezkem kontrastu s strašnim položajem. Pri otrocih je stala mati. Stopil sem k njej.

— Zakaj ste ves dan doma? Saj žito stoji na polju nepožeto!

— Seveda! — je odgovorila priprosto in me pogledala začudeno.

— Zakaj pa?

— Kako pa naj je spravimo domov? Turki nam ne dovoljujejo hoditi na polje; ne sejati, ne žeti. Aretirajo ga, kdor se prikaže na planco. Pravijo, da ni treba sejati, da le ne bi vstaši v prihodnjem letu dobili kruha!

— Tako sedimo — je pridejala druga ženska z otrokom na hrbtu in je vzdignila roke k nebu. — Ne moremo ne prestiti, ne šivati, ne na polju delati! Tako sedimo in pričakujemo z otroci svoje usode...

— A ni to strašno?

— Seveda je strašno. Vendar je boljše na kratkem umreti, nego umirati vsaki dan vse življenje.

Koliko breznaadne britkosti je bilo v besedah te priproste vaščanke! In koliko strašnih stvari je pričakovalo te ljudi! Turki ne dovoljujejo delati na polju! To se pravi, kaj nas še čaka! Požgane vasi in ... strašen glad v prihodnjem letu. Zaloge tega leta zgoré v tem mesecu, a potem ... potem ... boljše je niti ne misliti, kaj pride potem!

Povsem umevno je po vsem povedanem, kako se je prebivalstvo vedlo do vstašev. Mi, to je četniki, smo bili v očeh prebivalstva osvoboditelji in prebivalstvo nam je prihajalo na pomoč kakor in s čemer je moglo. Ko sem se pripravljal v Makedonijo, sem mislil povsem iskreno, da je vstaja vzdignila le inteligenco Makedonije, a nisem mislil, da se priprosto prebivalstvo, t. j. kmetje, tako zavedno udeležujejo na ustaji. Ko sem pa tu v Zanskem bival nekoliko časa sredi Makedoncev, menjal nekoliko bivališč ter se pogovarjal z maso žensk in moških,

sem moral spremeniti svoje mnenje. Vstaja ni delo inteligence, ampak ves narod je pri tem. Pogostoma sem se vprašal: »Kaj bi naredili Turki gospodarjem hiše, v kateri smo se nahajali, ako bi bili izvedeli za naše tukajšnje bivanje?« Olgovor je enostaven. Poklali bi bili vse, začeli pri malih otrocih in končavši pri starcih! In vrh vsega tega bi bili oropali in potem zažgali hiše! Makedonski prebivalec ve dobro to in vendar pušča vstaše v svoje hiše! Prebivalec donša vstašem hrano in obleko, da-si ga v slučaju, da ga vjamejo, čakata trpinčenje in smrt. Še več! Prebivalec oziroma kmetje žrtvujejo več nego vstaši. Vstaš stavlja v nevarnost samo svojo glavo, gospodar hiše pa svojo glavo in glave svoje rodbine! Ginljivo je gledati, kako kmetje čuvajo vstaše in skrbijo zanje. Nekaj sorodnega je bilo od strani žensk v vedenju do nas. Pa kako naj bi bilo drugače? Skorej vsaka rodbina je imela v sebi četnika.

Nekega dne po večerji smo na tistem ali iz hiše. Za prenočišče nam je bilo poiskati drugo hišo. Spremljale so nas mlade deklice, lepe in vitke, in ženska z napravnim otrokom na hrbtu. Ne morem zamolčati ju-nastva teh žensk. Slava in čast tebi, velika trpiaka in zmagovalka za svobodo! Slava tebi, nevstrašna makedonska žena! Od tega časa ni še bilo v zgodovini enakega primera. Nikjer na svetu ni igrala ženska tako važne vloge, kakor jo igra v makedonski vstaji! Tukaj, v Makedoniji, je bilo vse naše življenje, vsa naša usoda odvisna izključno od žensk! One so bile naši angeli-hranitelji, one so celo svoje otroke in mladoletne brate navajale k temu. Ženske so nas sitile, so nam stregle, so nam dajale neobhodno potrebni živež, so nam služile kakor vodniki, zasledovale Turke. Tisoči ženskih oči je bistro gledalo na vse potrebno za nas in ni je bilo v selu in okolici nikake novosti, katere bi mi ne bili izvedeli o pravem času. Ako so turški vojaki šli iz Mehomije v Bansko, smo mi v temni koči že izvedeli o tem. Ako je izstopil iz hiše katerikoli Turek, smo že vedeli, kam in zakaj je šel. Ko smo mi tajno po noči menjavali bivališče, je ženska hodila naprej in se je prva podajala v nevarnost. To se je delalo tiho in brez šuma. Nikdo se ni to hvalil radi tega. Tu se je vpoštevalo za navaono nalogo in ženska je izpolnjevala samo svojo dolžnost ne misleča za to na nagrade, še manj pa na pohvalne besede. Tako vedenje makedonske ženske ob ustaji jim je popolnoma naravno. V deželi, katero je gnala Turčija podjarmila, je makedonska ženska prvi trpin pred turško oblastjo in celo pred vsakim Turkom v obče. One trpe razmeroma veliko več od moških. Moški je krepak, gibčen in ima več možnosti, da se skriva in brani. Kaj pa naj stori ženska, pri kateri sedi v izbi 5-6 otrok, večih in malih? Moške mečejo Turki v ječe, ženske pa pretepajo in objajo! In vrhu vsega — jih se še posiljuje, skrunijo in odvajajo v hareme. V pričo njih vbijajo njihove etroke, razobešajo ob stenah glave otročičev vzeti z materinih prsi.

Želel bi vedeti kaj bi počela katera-koli naša majka, ako bi jej Turek vzel otroka, ki ga tako srčno ljubi in za katerega bdi cele noči! Ako bi jih grabil za nežne nožice in mahal z njimi in njihovimi glavami ob kamenito steno?!

Predstavite si ta prizor, dragi moji slušatelji in bratje, in potem sodite, kaj bi storili vi! Da, bolj nego razumljivo, bolj več nego naravno je sovraštvo teh žensk, katerih ni možno pomiriti sovraštvo, ki je goje proti svojim podjarmiljevalcem, ki jim ropajo vse, kar cení človek za najdražje, vse to, kar je njega za najsvetejše!!

Turki, pohlepni Turki ki ne poznajo prave človečnosti, so si sami nakopali strašnega sovražnika. Njihovi prvi in najbolj zagriženi sovražnik je ženska, iz katero so se norčevali cele veke Ta osramočena, onečasena ženska se je postavila na čelo vstaji, zahtevajoča maščevanje, na katerem pomaga, ne boječa se za življenje svoje, svojih očetov, mož in bratov!

Dovolite mi da Vam povem o načinu ropanja lastnine. Nedokazanemu obdolževanju in grabljenju ptuje lastnine se tukaj nikdo ne čudi; to je sistem turških oblasti. Vredno je, da se nekoliko mudimo pri tem sistemu. V obče, kakakor sem opazil, turško načel-ništvo ne izdaja denarja, ki ga jemlje iz blagajna, za oskrbovanje svojih podložnih. Turško vojaštvo se hrani samo od ropa. Komodno zvečer hodijo turški oddelki na polja kmetov, si nabirajo kuruze in drugih pri-

delkov in vse to vlačijo v vojašnice. Ako v tem času naletite na polju na kmeta-lastnika, takoj ga aretujejo zaradi suma, da se odpravlja k vstašem, ali pa da pripravlja za nje zaloge. Na ta način makedonski človek ne more uživati truda svojih rok ter služi samo kakor delavec svojim sovražnikom. Na semnje in na kakoršne s bodi trgovine so prebivalci davno pozabili. Nikdo se ne upa pokazati svoje imetje, ker bi mu odvzeli vse, kar bi prinesel. Vsako čašico mleka, vsaki košček sira skrivajo prebivalci kakor le morejo. Radi takega položaja stvari trgovine ni ni-kake.

Seveda se tudi ne dovažajo svežih pridelkov. Prebivalci so obubožali, v taki meri, da dva dni nisem mogel zamenjati denarja 20. frankov. Take svote skoraj nikdo ni imel. Med tem pa je prej to se'lo slovelo zaradi svojega bogatstva. Polja pa, kakor sem že rekel, so ostala nepožeta. Gospodarji sejejo žito skrivaj, Turki pa jemljejo ostalo odkrito. Strašen glad preti v bodočnosti. Sicer pa ne bo kmalu komu stradati. Nimam moči, da bi opisal vso bedo. Zverstva in žlodejstva, ki se vršijo sedaj v Makedoniji, presegajo vse, kar si more izmisliti človeška fantazija.

Zato se nađejam in verujem v to, da se tudi vi odzovete na stok in jok podjarmilje-nega naroda in mu podarite drobtinico od svojega koščeka kruha.

Sedaj pa pomislite! Daleč od Vas po-ginja v borbi bratski Vam narod in tisoči rodbin, oropanih in revnih, je ostalo v mrazu brez strehe in brez hrane!

Glasovi z Goriškega.

VI.

Govorili smo doslej o ljudskem učiteljstvu. Ne smemo pa pozabiti še učiteljšč v Kopru in v Gorici. Ti dve šoli sti najko-ristnejši in najvažnejši za primorske dežele. Koliko črnila in papirja se je že porabilo proti zavodu v Kopru, o katerem mestu je sodba splošna in soglasna, da je najnesposob-nejši za tak zavod! Kljub temu pa obstoji zavod še vedno v tem mestu, ki nima nobe-nega pogoja za to, in v poslopju, ki ni niti za ječo navednih hudodelcev. Tudi v tem pogledu se kaže znana skrb države za ljud-sko šolstvo. Seveda: Primorje je še vedno po večini slovansko in za Slovence je tudi kak Koper dovolj dober. V goriškem deželnem zboru so se bili ojunčili nekateri poslanci, da so zahtevali odstranitev učiteljšča iz Kopra. Stvar je zopet zaspala in deželni zbor nima nujnega opravka, da bi bil sklican v zasedanje! Lški učiteljščniki se šolajo v laškem mestu, Slovenec in Hrvat pa sta si brata — v trpljenju in zapostavljenju v Av-striji.

Žensko učiteljšče je v Gorici, ima lepo, novo poslopje. Prav in dobro. Čudno pa je, da ima tako majhne prostore, da ne more vsprejemati v posamične tečaje po več nego 40 gojenk. Niti jedne več ne, ker bi se sicer moralo zgoditi kaj posebnega. Primorje nima drugega ženskega izobraževališča, nobene srednje šole za ženski spol, in v tužni Istri je vse polno krajev brez učiteljic. In za vso hrvatsko in slovensko žensko mladino je pro-stora le za 40 in niti za jedro več. Zato pa mora marsikdo dati svojo hčerko v tuji zavod »Notredam« v Gorico. Tak je naš zistem!

Istra je srečno dospela do hrvatskega gimnazija v Pazinu, Slovenci vsega Primorja pa še nimamo niti gimnazije, niti realke, na kateri bi bil naš materini jezik poučni jezik. In deželni zbor goriški nima nujnega posla!

Akademsko-ferijalno društvo »Adrija« v Gorici si je postavilo hvalevredno nalogo, da bi oživljalo zahtevo poslovenskih srednjih šolah. Ob počitnicah je priredilo par dobro obiskovanih ljudskih shodov. Škoda, da so počitnice tako hitro minole, da ni bilo možno nadaljevati s takimi shodi! Po inicijativi »Adrije« so se oglašali tudi občinski zastopi za slovenske srednje šole. Pokazalo se je, da slovenski narod zahteva srednje šole. Zdaj so na vrsti slovenski deželni in državni poslanci, da store svojo dolžnost. Ako nimajo polže krvi, ako niso postali povsem apatični do vzorov narodnih, store vse možne korake, da se izvrši narodna volja! Kako se to zgodi, pokaže nam bližaja bodočnost.

Značilno je, da je »Adrija« koj ob svo-jem rojstvu stopila v ožjo dotiko s sloven-skim učiteljstvom, povabivši vsa učiteljska društva na skupno delovanje narodu v ko-rist in propeh. Nam se zdi ta korak zaume-

nite važnost. Učiteljstvo je važan faktor na narodnem polju, ki je še zanemarjeno v marsičem, kakor je zanemarjeno tudi gnotno stanje tega stanu.

Pričakujemo drugih poštence, ko se akademiki iz tujih mest, kjer si nabirajo znanje, povrnejo zopet v svoje domače loge: na nadaljevanje započete dela. Zopet se bo razlegal krepak glas, ki bo klical po slovenskih srednjih šolah in drugih pravicah teptanega naroda. Zopet se bomo zbirali na shodih po vsej deželi ter povzdigali združene glasove za narodne pravice. Le hitro mini tužna zima! Sini nam prijetna pomlad! Pridite v naše loge lastovke z juga, a za njimi vrli akademiki z mrzlega severa, da povzdignemo zopet skupno glasove sa boljše našo bodočnost.

Dnevne novice.

Panslavizem in združenje z Rusijo. Prejeli smo: V »L' Independent« smo čitali neko godljo, povzeto po nekem neimenovanem listu in spisano po nekem anarhističnem geografu, ki žuje na ime Reclus. V tej godlji je pisal trdil med drugim tudi to, da se izvenruski Slovani nočejo pod nikakim pogojem združiti z Rusijo, da se izvenruski Slovani boje Rusije nekako tako, kakor se boje zdravi ljudje — garjevih bolnikov!

Ta Reclus mora biti, ali velik najvnež ali (kar je še bolj verjetno) velik tepec — drugače ne bi se usojal govoriti v imenu vseh izvenruskih Slovanov!

Mi izvenruski Slovani nimamo nikakega razloga, da bi mržili, ali se celo bali svojih severnih bratov, oziroma tistega terorizma, o katerem blebeče Reclus — ker za nas je Rusija le velika država, v kateri prebivajo naši krvni bratje, s katerimi želimo in hočemo gojiti kulturelne vezi, ne da bi mislili o tem na kako premikanje državnih mejnikov.

Rusija je dovolj velika in mogočna, da je ne treba hrepeneti po povečanju svojega teritorija.

Od Avstrije pa zahtevamo, da bodi pravična vsem svojim narodom brez izjeme. In to mora biti ako hoče ohraniti svojo veljavo med drugimi državami. Pravičnosa mora biti, da bo mogla biti zaveznica one Rusije, katera je Avstrijo edina branila, ko je bila ta na robu propada!

Niti Rusija, niti avstrijski Slovani ne mislijo na kako promeno državnih mejnikov, kar predobro vedo vsi naši sovražniki. Da pa ti vendar pišejo in govore drugače, da nam podtikajo sedaj rusofilstvo, sedaj zopet sovražstvo do svojih stomilijonih bratov, to prihaja od tudi, ker so ti naši sovražniki enako »naklonjeni« Rusom in — nam! Boječi se slovenskega »morja«, pa se hočejo tolažiti sedaj z namišljenim sovraštvom med istokrvnimi brati Slovani! — Toda njihov trud je zastonj!

Nevročljive poštne pošiljke. Poštno ravnateljstvo nam je doposlalo seznam onih priporočenih in navađenih pisem, katerih ni bilo možno vročiti, ki so bila v mesecu novembru 1905 v oddelku za nevročljive poštne pošiljke v Trstu odprte in katerih odpošiljatelji so priobčeni v uradnem »Osservatore triestino«. Opozarjamo nanj, ker nam ne dovoljuje skromno odmerjeni prostor, da bi ga priobčili. Odpošiljatelji morejo dobiti te pošiljke, ako dokažejo lastninsko pravico do istih ali na dotičnem poštnem uradu ali direktno na poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu.

Boj za pravo — na grobeh! Prejeli smo: Z ozirom na notico, prijavljeno v »Edinosti« pod naslovom »Spomenik — brez napisa na grobu duhovnika«, izvolite vprejeti nastopno pojasnilo in ob enem nasvet vsem onim, ki so zainteresirani na stvari.

Svetoivanski vaščani smo naročili kamenit spomenik na grobu svojemu pok. kaplanu Zupančiču, čegar zemski ostanek leže na tržaškem pokopališču pri sv. Ani. Skoro ni minolo tri mesece, odkar je podpisani na željo naročnikov prevzel nalogo, da preskrbi slovenski napis na omenjeni spomenik. Čitate ljem »Edinosti« pa je znano, da se magistratna gospoda tržaška z vsemi močmi upirajo slovenskemu jeziku. In to še posebno na grobnih spomenikih. Kdor hoče na grobov svojih dragih svojcev preskrbeti slovenski napis, mora absolvirati ta-le križevi pot, kakor sem ga moral tudi jaz:

Dobivši besedilo napisa od rodbine pokojnikov, moral sem se najprej — ker bi bili sicer vsi drugi koraki trud brez pomena

— napotiti k nekemu veščaku, večjemu italijanekemu in slovenskemu jeziku ter zaprositi istega, da mi (ali za ljubav ali za plačilo) prevede slovenski napis na italijansko. Na to sem moral romati od sv. Ivana v Škedenj k tamosnjemu župniku in znanemu — prijatelju Slovencev, veleč. g. Cavaliehu, da pregleda italijanski in slovenski tekst napisa, podpiše in s pečatom potrdi, da je prevod točen. Čudno se vam bo zdelo, da sem moral romati ravno k škedenjakemu župniku! Mari ni drugih duhovnikov, ki umeje slovenščino?! No, ali vam nisem že povedal, da je Cavalie poseben — prijatelj Slovencev?! Tako »prijateljstvo« do Slovencev morajo magistratna gospoda nagraditi s kakim dokazom posebnega zaupanja.

Ali povrnimo se k stvari! Na to sem moral poiskati človeka, da mi je napravil prošnjo v italijanskem jeziku. Na prošnjo sem moral pritisniti kolek 60 stot. in na oba teksta, priložena prošnji, kolek po 30 stot. Takooborožen sem šel na uložni zapisnik magistrata. In sedaj čakam rešitve že tri mesece!

Po vsem civilizovanem svetu, kjer bijejo arca, ki čutijo — po človeški, se izkazuje spoštovanje do tistega čustva, do tiste boli, ki jo občutijo ljudje, ko so izgubili katerega drslih svojcev. Vspričo smrti vsej vladaj čut pijetete in princip humaniteta. Vsaj na grobu vladajta usmiljenje in pravica! Tu v Trstu pa smo izročeni oblastim, ki nas mučijo z vsemi možnimi šikanami celó tudi tedaj, ko hočemo vršiti čine pijetete do mrtvih, ko hočemo počastiti spomin njih, ki so uživali vso našo ljubezen, ko so bili še živi med nami. Take razmere so res krute in mi se jim moramo upreti z vso odločnostjo. Moje mnenje je, da vsaki Slovenec naj odalej v takih slučajih napiše le slovenski napis in naj ga lepo nese naravnost na magistrat v podpis, kakor delajo za-se Lahi in tudi Nemci, da si ti poslednji niti niso v Trstu avtohtono prebivalstvo. In vrhu tega ne bo to nikaka novost. Pred 25 leti je bilo, ko me je še živi kamencski obrtnik pošiljal s slovenskimi napisi, namenjenimi za nagrobne spomenike, pošiljal na magistrat, kjer so jih podpisavali in je bil v to nameščen poseben organ (neki Loj). In če nas bodo na magistratu odklanjali pa zahtevajmo od vlade z vso energijo, da pripomore temu človeškemu pravu našemu do veljave. Ona si je vrgljala ta naš magistrat z vso njegovo krivičnostjo, ona je odgovorna za njegove krivice in na njej je tudi dolžnost, da stori konec samovolji — svojih ljubljencev! Ali pred mestnimi mogotci se mi Slovenci ne smemo več odmikati ni za las od svojega prava, najmanj pa od onega — na grobeh! Josip Negode.

Volitve v cenilne komisije za osebni davek. Glede nadomestnih volitev za one ude in namestnike v cenilnih komisijah za osebni davek, ki koncem tekočega leta po zakonu iz teh komisij, naznanja c. kr. davčna administracija sledeče:

A. Conitveni okraj št. 1 — mesto Trst.

1. za I. volilni razred (volijo se 3 udje in 4 namestniki). Z ozirom na namestnike bodo one tri osebe, označene od volilec na prvem, drugem in tretjem mestu, smatrane voljene na 4 leta, mej tem ko bo ona od volilec na četrtem mestu imenovana oseba smatrana voljena za 2 leti; z ozirom na člene določena je funkcijska doba na 4 leta — barva glasovnic: bela; volitev se bo vršila v ponedeljek dne 11. januarja 1904 od 10 ure predp. do 2. ure pop. v telovadnici mestne ljudske šole »Via Nuova 25«.

2. za II. volilni razred (volijo se 1 ud in 2 namestnika) — funkcijska doba: 4 leta — barva glasovnic: rumena; v torek dne 12. januarja 1904 od 10 ure predp. do 2. ure pop. v telovadnici mestne ljudske šole »Via Nuova 25«.

3. za III. volilni razred (volijo se 2 uda in 1 namestnik) — funkcijska doba: 4 leta — barva glasovnic: rdečkasta; v sredo dne 13. januarja 1904 od 9. ure predp. do 3. ure pop. in sicer:

Za volilce z začetno črko priimka A do H v telovadnici mestne ljudske šole »Via Nuova 25«, za volilce z začetno črko priimka I do R v telovadnici mestne ljudske šole »Piazza vecchia 2«, in za volilce z začetno črko S do Z pa v mestni telovadnici »Via della Valle 1«.

Konečni vseh šestih glasov se razglasi v glavni volitveni dvorani »Via Nuova št. 25«.

B. Conitveni okraj št. 2 — okolica tržaška. Volitev se bo vršila:

1. za II. volilni razred (volita se 1 ud

in 1 namestnik — funkcijska doba: 4 leta — barva glasovnic: rumena; v petek dne 8. januarja 1904 od 10. ure predp. do 2. ure pop. v telovadnici mestne ljudske šole »Via Nuova 25«.

2. za III. volilni razred (volita se 1 ud in 1 namestnik) — funkcijska doba: 4 leta — barva glasovnic: rdečkasta; v soboto dne 9. januarja 1904 od 10. ure predp. do 2. ure pop. v telovadnici mestne ljudske šole »Via Nuova 25«.

Glede sestave volilnih okrajev in volilnih teles, dalje onih, ki imajo pravico voliti, potem oseb, ki so lahko voljene, ali ki ne morejo biti voljene, in glede tega, kako je rabiti volilno pravico in kako se je ravnati na volitvi, opozarjajo se volilec na določbe zakona od dne 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 in na volilni predpis v prilogi drž. zak. št. 35 l. 1897.

Voli se samo z uradnimi glasovnicami.

Glasovnice odda volilnemu komisarju volilec ali sam osebno, ali pa jo doloži po pošti oblastvu, vodečemu volitev, s priloženim volitvenim poverilom. Kakor zastopnik volitev vodečega oblastva posluje volilni komisar.

Opominja se, da ne frankovane ali nezadostno frankovane poštne pošiljke glasovnic volilni komisar ne bo sprejemal ter se bodo iste v smislu § 34. volilnega reda smatrane kakor neuložene, in da glasovnice morajo biti podpisane ali od volilec, ali od njegovega zastopnika odločenega za to.

Opominja se končno, da oni gospodje, kateri so bili izrečani iz dosežanje komisije, v zmislu § 189 večomenjenega zakona zamo-rejo biti izvoljeni v novič.

»Marijana« v Barkovljah. Včeraj se je igrala na splošno zahtevauje drugokrat igra »Marijana« in sicer v dvorani »Narodnega doma«. Ker smo o imenovanju g. i. že pisali, ko se je igrala pri Sv. Ivanu, a igralci so isti, omejimo se danes samo na splošno sodbo. Kakor se je »Marijana« igrala pri Sv. Ivanu dobro, bilo je vszeno nekaj malih hib, katerih pa v Barkovljah ni bilo. Gosp. Godina je bil pri Sv. Ivanu dosti nesiguren a včeraj je nastopal dobro, a posebno dober je bil njegov nastop s Zofijo, ko ji odkriva ljubezen. Tukaj je bil popolnoma naraven. Gosp. Štoka je igral popolnoma dobro, a ravnotako ste izvršili častno svoji ulegi g. Ponikvar in g. Godina in g. Kjuder je bil tudi popolnoma kos svoji nalogi.

Predstava je bila dobro posečena in svetjakovski orkester je tudi dobro igral na splošno zadovoljnost.

Pevsko društvo »Kolo« bo imelo dne 10. januarja 1904. svoj redni občni zbor. Opozarjamo še enkrat, da se vsprejemajo nove pevske moči le do konca tega meseca. Kasneje se bo vsprejemalo le stare izvečbane pevce in pevke.

Odbor.

Okraden in tepen. 44 letni Anton Sabat iz Varaždina je prišel v četrtek v Trst. V petek si je našel delo pri grajenju nove željeznice. Na stanovanje je pa šel v neko hišo pri Piščancih, kjer je na stanovanju še kakih dveh 10 delavcev. Včeraj v jutro so šli on in drugi delavci, eni v Trst, eni na Opčine. Le eden je bil ostal doma. Ko se je zvečer Sabat vrnil domov, je takoj konstatoval, da so mu bile mej njegovo odsotnostjo ukradene čisto nove hlače. Seveda je takoj sumil, da mu ni ukradel hlače nihče drugi, nego oni, ki je bil edini ostal doma. V tem mnenju ga je potrdila tudi hišna gospodinja. Sabat je šel torej takoj, da poišče tatu. V neki krčmi pri Piščancih je res našel ene delavce, ki stanujejo skupaj z njim ter jim povedal, da so mu hlače ukradene ter da mu jih je ukradl oni, ki je bil ostal doma. Tega ni bilo v družbi. A neki drugi izmej družbe je začel zagovarjati sumničnega tatu. Ker je Sabat še dalje trdil, da je gotov, da mu je le oni ukradel hlače, ga je oni s palico

udaril po glavi tako močno, da mu je prebil kožo. Sabat je na to šel na redarstveni inspektorat v ulici Belvedere, kjer je povedal vso stvar. Ker je pa revež šel 3 dni v Trstu, ni znal povedati ni imena onega, ki mu je ukradl hlače, ni imena onega, ki ga je udaril. Redarstveni nadzornik g. Rudolf je vzel stvar na zapisnik, obljubil Sabatu, da bo danes storil nadaljne korake ter ga potem dal po redarju spremiti — ker bi sam ne znal iti — na zdravniško postajo, kjer mu je zdravnik opral rano ter obvezal glavo.

Tepen je bil tudi 54 letni trgovski agent Avgust Kalbruner iz ulice Alighieri št. 9. Njegov nasprotnik ga je vdaril preko levega očesa s tako močjo, da mu je prebil kožo. Na zdravniške postaji, kjer je dobil prvo zdravniško pomoč, ni hotel Kalbruner povedati kdo in zakaj da ga je udaril.

Vandal. 22-letni Rudolf Smerdu iz zagate Mozza št. 2 je sinoči okoli 7. ure — nekoliko vinjen — s kamsom razbil svetilko pred trgovino Salarini na trgu Galdoni. Na živket razbitih šip je pritekel tam blizu se nabijajoči redar ter je razbijalca aretoval in ga tiral pred policijskega uradnika v ulico Tigor. Tu ga je uradnik vzel na zapisnik, a ker je obljubil, da poplača povzročeno škodo, ga je potem izpustil.

Trgovina.

Trgovina z lesom.

Cene kranjskega in štajerskega lesu v poslednjih 8 dneh, postavljenega na kolodvor v Trstu. (To so cene po katerih plačujejo tržaški trgovci z lesom.)

Jejove deske dobre	1 ^a	2 ^a	3 ^a	4 ^a	5 ^a	6 ^a	7 ^a	8 ^a	9 ^a	10 ^a	11 ^a	12 ^a	13 ^a	14 ^a	15 ^a	16 ^a	17 ^a	18 ^a	19 ^a	20 ^a
25x26mm	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
K 96-108 1200																				
19x20	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
75-82																				
13x14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
56-60																				
14x15	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
60-66																				
70x70mm	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
K 52-54																				
35x70	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
26-28																				
80x86	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
66-70																				
40x80	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
33-35																				
90x90	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
82-86																				
45x90	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
41-43																				
10x10	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
11x11	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
K 28-30 m ²																				
Bukove dle (testoni) 20mm	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
9-9																				
44-46																				
milci (tavolete) hr.	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
16-18																				
18-18.50																				
bištr.	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
K 12.50-13.50																				
Poltramiči (filari)	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
od K 26-30																				
Trami	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
od K 66-72 m ²																				
Bordonali 27x32 in naprej 8-12 m.	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
K 26-28 m ²																				

Odkar smo zadnjič poročali, se cene niso spremenile. Povprašanja vedno malo, kupčija neznatna. Zalogo so dobro preskrbljene razum nekili mer tramov, katerih primanjkuje.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, mednarodna sestava. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.

Z ozirom na predstoječo opustitev

trgovine

„AL NUOVO NEGOZIO“

(ex PIANO)

na borznem trgu št. 4

se prodaja cela še obstoječa zaloga manufakturnega blaga in konfecij za gosp. z jako velikim popustom.

